

Declaració amb relació a l'ofensiva política contra l'ús de la llengua catalana per part dels organismes del Regne d'Espanya

En tant que societat científica que acull estudiosos de la sociolingüística de les terres de parla catalana, a la Societat Catalana de Sociolingüística li correspon informar a la comunitat científica internacional que el Regne d'Espanya està incomplint en diversos conceptes els tractats internacionals que l'obliguen a protegir i respectar la diversitat cultural i lingüística i els drets de parlants de llengües minoritàries, especialment amb relació a la llengua catalana.

Aquesta declaració s'envia a títol informatiu a societats científiques i revistes internacionals amb el prec que li donin difusió i que facin arribar la seva preocupació als organismes internacionals de salvaguarda dels drets humans i del patrimoni cultural.

1. Nova persecució lingüística a Espanya

Diverses institucions públiques del Regne d'Espanya han iniciat una ofensiva política contra la llengua catalana. Aquesta ofensiva està impulsada des del Govern central, els governs autònoms de les regions d'Aragó, les Illes Balears i el País Valencià i alguns municipis. En tots els casos, es tracta d'iniciatives polítiques, legislatives i administratives impulsades pel Partit Popular, que és un dels dos grans partits que articulen l'alternança política tant al Govern central com en regions autònomes i ens locals de l'Estat.

A les Illes Balears i al País Valencià, on la llengua catalana és obligatòria a l'ensenyament, els governs impulsen actualment un model trilingüe català-castellà-anglès destinat a desarticular les línies educatives que usen el català com a llengua vehicular. El Govern balear està exercint pressió sobre professors i pares perquè s'incrementi l'ús del castellà a les aules. També ha eliminat, recentment, el requisit de coneixement del català entre els funcionaris de l'Administració. El Govern valencià persegueix el mateix objectiu mitjançant la resistència passiva: atén només un 25% de la demanda de famílies que desitgen un ensenyament en català i al qual tenen dret legalment.

En tot cas, l'aspecte que mostra de manera més flagrant la voluntat política de socavar l'ensenyament i l'ús de la llengua catalana és l'estratègia concertada per a oficialitzar llengües o varietats lingüístiques divergents. Al País Valencià, el Govern autònom ha promogut durant anys la consideració del «valencià» com a llengua separada, fins al punt de prohibir l'ús de la denominació *català* en diversos contextos i no reconèixer la titulació universitària de filologia catalana impartida per les universitats valencianes o els certificats de coneixement lingüístic de català emesos per altres administracions i centres educatius. El 19 de juny passat, el Grup Parlamentari Popular a les Corts valencianes

presentà un proposició en què instava la Real Academia Española de canviar la definició de *valenciano* en el seu diccionari, argumentant que és una llengua separada del català. A les Illes Balears, el Govern autònom ha declarat la intenció de fiscalitzar els llibres de text perquè incloguin col·loquialismes «balears». A Aragó, el Parlament acaba d'aprovar una llei de llengües que proposa una nova denominació per al català: llengua aragonesa pròpia de l'àrea oriental (LAPAO). Aquesta iniciativa ha donat lloc a accions concertades de protesta entre lingüistes i acadèmics de tot el món. El 2007, el Govern regional valencià decretà de manera il·legal el tancament de les emissions al seu territori de TV3, la cadena de televisió en català de més audiència.

En aquests moments, les Corts Generals espanyoles estan tramitant un projecte de llei de reforma educativa que aspira a marginar el català dels programes educatius en les regions on està actualment en condicions de cooficialitat amb el castellà (a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears).

Al País Valencià i a Aragó fa dècades que grups d'agitació d'extrema dreta sabotegen actes, malmeten locals d'organitzacions culturals i polítiques, i amenacen i agredeixen persones que promouen la llengua i la cultura catalanes. En els darrers anys, s'han tornat a produir casos de ciutadans que denunciïn vexacions i acusacions falses per part de la policia espanyola per parlar en català. En cap d'aquests casos els policies no han estat sancionats per les autoritats judicials espanyoles, la qual cosa estén entre la població la sensació d'indefensió jurídica.

2. La comunitat internacional davant la situació

La comunitat acadèmica internacional sap que el català és la llengua parlada a la Catalunya del Nord, a l'Estat d'Andorra, al Principat de Catalunya, a la Franja d'Aragó, al País Valencià, a la comarca del Carxe, a les Illes Balears i a l'Alguer.

La Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries compromet les autoritats (articles 7.b i 7.1.e) a respectar l'àrea geogràfica de cada llengua i les relacions entre els territoris en què es parla. El Comitè de Ministres del Consell d'Europa ha recomanat (el 2005 i el 2008) a l'Estat espanyol que apliqui un marc jurídic específic que protegeixi el català i l'aragonès d'Aragó, usant exactament aquestes denominacions. En el tercer informe del Comitè d'Experts (del 24 d'octubre de 2012) es demana a les administracions de mantenir el vigent nivell de protecció legal per al català (i l'aragonès) anterior a la llei aprovada enguany. En particular, atès que l'Estat espanyol ha de lliurar el seu quart informe sobre l'aplicació de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries al Consell d'Europa el juliol de 2013, demanem a aquest Consell i al seu Comitè d'Experts que estudiïn de manera meticulosa les polítiques portades a terme pels governs autonòmics

pel que fa a la llengua catalana. Les actuacions susdites també contravenen l'esperit de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural i Immaterial.

Constatem que el Regne d'Espanya opera en contravenció a l'esperit dels drets fonamentals a la diversitat cultural continguts en l'ordenament jurídic internacional. En especial, el Regne d'Espanya opera en contra de la missió de la UNESCO de «crear condicions propícies per a un diàleg entre les civilitzacions, les cultures i els pobles fundat en el respecte dels valors comuns» i «contribuir a la consolidació de la pau, l'eradicació de la pobresa, el desenvolupament sostenible i el diàleg intercultural mitjançant l'educació, les ciències, la cultura, la comunicació i la informació».

A la vegada, fa cas omís de les recomanacions emanades de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa i, principalment, de les Recomanacions d'Oslo i de les Recomanacions de la Haia.

3. Actuacions

Cal que la comunitat internacional, en general, prengui posició davant el fet que les autoritats espanyoles persegueixen, de manera flagrant, el debilitament de la vitalitat lingüística de la comunitat catalanoparlant mitjançant el desplegament de mesures polítiques que dificulten la comunicació entre els parlants i la difusió de la producció cultural i dels mitjans de comunicació en llengua catalana. Alhora, l'existència de grups d'agitació i sabotatge que actuen amb complicitat amb aquestes polítiques hauria de ser motiu de preocupació.

A la vista d'aquests fets, demanem als organismes científics i a les societats científiques del món que facin arribar les seves peticions a la UNESCO i al Consell d'Europa perquè investiguin i, en el seu cas, condemnin formalment les polítiques que busquen de manera expressa i ostensible perjudicar la llengua catalana.

Barcelona, 4 de juliol de 2013